

TÜRK VE DÜNYA UYGARLIĞI MİRASININ KORUNMASI YOLLARI¹

Bahtiyar KERİMOV

filoloji doktoru, Prof. Turan Uluslararası Akademisinin akademiki,
orta Türk dilleri Enstitüsünün Müdürü ortaturk@gmail.com

Her bir milletin temel tarihi ve kültürel değerlerinden biri onun dilidir. Dili kaybetmekle, millet kendi etnik ve ulusal kimliğini kaybeder. Şimdiki Globalleşme zamanında, ortalama, iki haftadan bir dünyada mevcut olan bir dili kaybolmaktadır. Tüm diller bu tehlikenin altındadır. Çok sayılı ve kendi devletini kurabilmiş milletler bu tehlikeden çok daha uzaktırlar, daha uzun yaşama şansları vardır. Ama bu dillerin de çoğu şimdi dünya dilleri denilen Rus, İngiliz, İspanyolca, Fransızca, Çince, Arap dilleri tarafından sıkıştırılmakta ve sahneden çıkarılmaktadırlar. Bir çok Türk dilleri de kaybolma arefesindedirler veya kayboluyorlar. Kaybolmak üzere olan Türk dillerinin taşıyıcıları olan Türkdilli halkların yaşadığı araziler Türk dünyasının % 70'i Asimilasyon İşlemleri durdurulmazsa, bu arazilerde Türkçe konuşacak hiç bir halk kalmayacak. Çeşitli devletlerin şovenist ve aşırı milliyetçi politikaları yüzünden Türk uygarlığı kendi arazisinin % 70 'ini, bu dili konuşanların ise önemli oranını kaybetmek tehlikesi karşısındadır. Türk devletleri ve bu ülkelerin sivil toplum örgütleri bu ülkelerde ve bu risk arazilerinde yaşayan kardeş Türk toplulukların yardım etmeli, dilin ve etnik kimliklerin korunmasına gayret göstermelidirler. Devlete ait olmayan ve sivil alanda faaliyet göstermekte olan, başkanlığını yaptığım Orta Türkçe Enstitüsü ortak Türk dilinin oluşturulması ve bu yolla kaybolmak Türk dillerinin ve uluslarının kurtuluşuna çalışıyor. Bu yol, kaybolmak olan dillerin devletler

¹ Bu makale, 11-13 Mayıs 2014 tarihinde Eskişehir'de düzenlenen 'Türk Dünyası Sivil Toplum Zirvesi' nde bildiri olarak sunulmuştur

dahilinde, bölgelerde ve global ölçekte sorununun adaletli, sivil, demokratik halli yoldur. Eskişehir'de, Türk Dünyası sivil toplum örgütlerinin Konferansın takdim edilen bu bildiride Türk devletlerinin ve sivil toplum örgütlerinin birlikteliyi ile Türk ve dünya uygarlığı mirasının korunmasının esas istikametleri tarif edilmektedir. Millet'in birlik teorisi, ortak dillerin etnosozm, etnolingopanzim kavramı ve yazının vahit global sistemi bu sorunun insani hallinin esas teorik-metodoloji yolunu içerir. Millet'in birlik teorisi millet'in arazi, dil, kültür, sosyal-psikoloji umumiliğinde ifade edilen karakterinin atributlar üzere değil, aksidensiler üzere göstergeleri. Millet'in birlik teorisine göre, millet'in nitelikleri onun uluslararası ilişkilerde yeri, sübjektifliyi ve faaliyetleri demektir. Millet (lokal uygarlık) dünya uygarlığı sisteminin dahilinde tarihi sosyal hareketler yerini alır. Bu anlamda millet insani, entelektüel, evrensel mahiyettedir. Bu ise sırasıyla her bir millete imkan veriyor ki, başka milletlerle kompromiss aramada başarılar Kazansın, aynı zamanda Batı-Doğu konvergensiyesi bağlamında. İnsanlığın birliği ve onun çok obrazlılığını korumak için geneoloji bakımından yakın olan çeşitli dillerin her biri kendi ortak dilini yaratmalıdır. Bundan sonraki etapta ise tek dünya dilinin oluşturulması hakkında konuşmak mümkündür. Bu gayda ile paralel olarak bir dünya dilinin oluşturulması milletler ve devletlerarası iletişim, işbirliği, her kese anlaşıkılı olan dünya bilgi bankasının oluşturulması da mümkündür. Vahit dünya dilinin oluşturulması Neosferada birim İnsanlık sisteminde Batı'nın ve Doğunun dil ve kültürel konvergensiyesi yoluna çıkmak demektir. Böylece, lingvistik problemler üzere mümkün sayılır-1) Türk dillerinin usul ve kaidelerinin ortalaşdırılması yolu ile tüm Türk halklarının kullan ve anlayabileceği bileceği ortak Türkçenin yaratılması. 2) akraba diller için ortalama kaidelerinin geliştirilmesi. 3) tüm dillerin kaidelerinin ortalaması yolu ile vahit dünya dilinin oluşturulması. 4), Anlanan diller,, anlayışının kabul edilmesi. Akraba dillerin başka devletlerin arazisinde,, anlaşılır dil,, statusünün resmen tanınması. 5) Türk dillerinin hepsi için geçerli olan vahit alfabenin

oluşturulması. 6) Türk dilleri terimlerinin birim sisteminin oluşturulması. 7) Dillerarası toleranslık kavramının desteklenmesi. 8) Kùltürel farklılık ve milli dillerin korunması kavramının oluşturulması. 9) her yıl, şubatın 21inde Türk dünyasında,, Anadil günü,, ilan etmek ve bunu UNESCO da tanıtırmak.